

HALLITUKSEN KERTOMUS KYNNYS RY:N TOIMINNASTA VUONNA 2023

1 YLEISTÄ

Kynnys ry on vuonna 1973 perustettu valtakunnallinen vammaisten perus- ja ihmisoikeusjärjestö. Vuosi 2023 oli Kynnys ry:n 50. toimintavuosi. Järjestön tavoitteena on vammaisten henkilöiden oikeuksien täysimääräinen toteutuminen. Kynnyksen kaiken toiminnan lähtökohtana on vammaisten ihmisten oma osallisuus, "*nothing about us without us*" -periaate.

Kynnys on kokoonsa ja resursseihinsa nähden näkyvä, vaikuttava ja tunnettu toimija vammaispoliittisella kentällä. Kynnyksen tavoitteena on myös vaikuttaa nopeasti ajankohtaisiin vammaisia henkilöitä koskeviin asioihin ja ongelmiin. Toiminta on keskitetty vammaisten henkilöiden oikeuksien, itsenäisen elämän sekä vammaisuuteen liittyvän ja saavutettavan kulttuurin edistämiseen. Kynnys toimii osana lukuisia työryhmiä, neuvottelukuntia ja verkostoja. Kynnys tekee laajasti yhteistyötä muiden vammaisjärjestöjen ohella valtiollisten ja muiden yhteiskunnallisten organisaatioiden kanssa. Valtakunnallinen vaikuttaminen, monien verkostojen ylläpito ja niissä mukanaolo ovat edelleen järjestön keskeisiä toimintoja tavoitteiden saavuttamiseksi.

Assistentti.info vastaa henkilökohtaiseen apuun liittyvästä vaikuttamisesta, koulutuksesta, neuvonnasta, konsultoinnista ja verkostoyhteistyöstä. Assistentti.info on eri toimijoista koostuva henkilökohtaisen avun valtakunnallinen verkosto. Verkosto on avoin ja siihen voivat tulla mukaan organisaatiot, jotka haluavat toiminnassaan edistää itsenäisen elämän ja henkilökohtaisen avun ideologiaa.

Kynnyksellä on kansainvälistä toimintaa, joka koostuu suurelta osin kehitysyhteistyöstä. Tavoitteena on kehittyvien maiden vammaisten henkilöiden aseman parantaminen sekä oikeuksien toteutuminen. Sekä Kynnys että sen kumppanit kehittyvissä maissa ovat vammaisten henkilöiden omia järjestöjä, joissa eri tavoin vammaiset henkilöt ovat itse toimijoita ja asiantuntijoita työssään. Kehitysyhteistyön lisäksi kansainvälinen toiminta on ollut yhteistyötä kansainvälisten toimijoiden ja järjestöjen kanssa.

2 KYNNYS ORGANISAATIONA

Yhdistyksen puheenjohtajana toimi Marjut Ounila ja varapuheenjohtajana Aaro Koivuranta. Hallituksen jäseninä olivat Päivi-Tuulikki Hynynen, Marko Jääskeläinen, Reeta Lindeman, Antti Virta ja Sirpa Virtanen. Hallitus kokoontui 11 kertaa (joista kolme oli sähköpostikokousta).

Kynnyksen palveluksessa oli vuoden aikana yhteensä 16 toimihenkilöä, joista 5 työskenteli kokoaikaisesti ja 11 osa-aikaisesti. Työntekijöistä suurin osa on itse vammaisia henkilöitä. Työntekijät avustuskohteittain:

- STEAn yleisavustuksella (Ay 1) työskentelivät toiminnanjohtaja Antti Tuononen (80 % työajasta), järjestöpäällikkö Annina Heini, tiedottaja Sanni Purhonen (60 %), hallintosihteeri Jari Gusev, juristi Mika Välimaa (73 % työajasta), juristi Terhi Toikkanen (20 % työajasta), yhteisökoordinaattori Katja Pulli, graafikko Väinö Heinonen, It-tuki Pasi Holmström ja kulttuurisihteeri Taru Perälä.

- STEAn kohdennetulla avustuksella (Ak 7) eli Assistentti.infossa työskentelivät koordinaattori ja koulutussuunnittelija Susanna Haapala, juristi Terhi Toikkanen (60 % työajasta), juristi Mika Välimaa (20 % työajasta), sosiaaliohjaaja Yodit Melaku ja sosiaalityöntekijä Matti Koikkalainen (40 % työajasta).
- Ulkoministeriön rahoittamissa ja Vammaiskumppanuuden kautta tehtävissä kehitysyhteistyöhankkeissa työskentelivät kehitysyhteistyön asiantuntija Veera Pensala, kehitysyhteistyön koordinaattori Eija Rautakorpi, kehitysyhteistyön koordinaattori Sanna Paasonen ja osa-aikaisesti toiminnanjohtaja Antti Tuononen (20 % työajasta) sekä Sanni Purhonen (20 % työajasta).
- Kulttuuritoimintaa rahoitettiin lisäksi muilla projektiavustuksilla ja omarahoituksella. Maalausryhmän vetäjänä toimi Turussa Anne Koskinen ja Helsingissä Hilikka Korhonen.

Kynnyksen keskustoimisto sijaitsee Helsingissä SOSTEn tiloissa osoitteessa Yliopistonkatu 5. Turussa toimisto sijaitsi vuonna 2023 pitkäaikaisessa osoitteessa Yliopistonkatu 9, mutta toimitilan muuttoa alettiin valmistella jo vuonna 2023.

3. JUHLAVUOSI 50 VUOTTA

Kynnyksen 50. juhlavuotta juhlittiin monin tavoin. Pidettiin vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva seminaari Helsingin yliopistolla yhteistyössä Helsingin yliopiston ja vammaistutkimuksen apulaisprofessori Hisayo Katsuin kanssa. Juhlapuhujaksi ja seminaariin osallistujaksi saatiin presidentti Tarja Halonen. Lisäksi varsinaisena yhdistyksen perustamispäivänä pidettiin omakustanteisia juhlalounaita Helsingissä, Turussa ja Seinäjoella. Viestinnässä juhlavuosi oli esillä artikkelein ja kampanjoin sekä julkaistiin Kynnyksen historiikki.

Lisäksi juhlavuoden kunniaksi Kynnyksen kunniajäseniksi nimettiin henkilöitä, jotka ovat huomattavasti edistäneet ja tukeneet yhdistyksen toimintaa. Kunniajäseniksi kutsuttiin Helvi Ahvenainen, Ismo Helén, Heini Saraste ja Gunilla Sjövall.

4 VAIKUTTAMISTOIMINTA

Kynnys edisti vammaisten henkilöiden näkökulman huomiointia ja oikeuksien toteutumista lukuisilla omilla toimilla, mutta paljon vaikuttamista ja oikeuksien ajamista tehtiin myös julkisen sektorin ja muiden järjestöjen kanssa sekä niiden kautta välillisesti. Vaikutettiin aktiivisesti yhteiskunnalliseen päätöksentekoon ja kehittämiseen. Tämä tarkoitti muun muassa säädösvalmistelun, poliittisten ohjelmien, valtakunnallisten hankkeiden sekä muiden uudistusten valmisteluun vaikuttamista lausunnoin, kannanotoin sekä osallistumalla kuulemistilaisuuksiin ja monipuolisesti eri työryhmien työhön (ml. julkishallinnolliset työryhmät). Tavoitteita edistettiin myös mediaesiintymisillä, koulutuksilla ja tilaisuuksissa. Keskeisiä järjestelmätason vaikuttamisen alueita olivat vammaispalvelulain valmistelu, liikkumisen yhdenvertaisuus ja tuki, kriisi- ja valmius- ja pelastusasiat sekä hyvinvointialueiden vammaisten henkilöiden palvelut ja asiakasosallisuuden toteutuminen. Ihmisoikeuksien puolustamisessa menestyttiin myös juridisen neuvonnan avulla, jossa päätöksentekoon ja asiakkaiden saamiin palveluihin pystyttiin vaikuttamaan

monissa yksittäistapauksissa ja erityisen vaikeissa tilanteissa. Kynnyksen viestinnällä oli tärkeä osuus ihmisoikeuksien edistämässä (ks. kohta 4 Viestintä).

3.1 Julkinen sektori

Julkishallinnon työryhmiä, hankkeita tai verkostoja, joissa vaikutettiin tai oltiin työryhmän jäsenenä oli edellisvuotta enemmän (32). Keskeisimpiä verkostoja olivat sisäministeriön konsernistrategian tukiverkosto ja sisäministeriön kanssa turvallisuus-yhteistyö, yhdenvertaisuusasioiden neuvottelukunta, Suomen kestävän kehityksen toimikunta ja sen alaiset työryhmät, oikeusministeriön julkisyhteisön korvausvastuu-työryhmän seurantaryhmä ja Tiedolla vihaa vastaan -verkosto sekä Osaavat-hanke (viharikosten vastainen työ), valtiovarainministeriön avoimen hallinnon V toimintaohjelman -työryhmä ja demokratiadialogit-vakiojärjestäjä sekä avoin demokratiaverkosto, liikenne- ja viestintäministeriön valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman esteettömyystoimia täytäntöönpaneva työryhmä, sosiaali- ja terveysministeriön itsemääräämisoikeuslain toimeenpanoa seuraava työryhmä ja Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta (VANE), ulkoministeriön vammaispolitiikan koordinaatio-työryhmä, eduskunnan VAMYT-työryhmä, THL lähisuhdeväkivalta-hankkeen jatko-yhteistyö, THL:n ja Hyvil Oy:n vetämä verkostoituvat vammaispalvelut -verkosto, Kela-THL & järjestöt -verkosto, Kelan kanta-työryhmä, kirkon saavutettavuuden ja vammaisuuden neuvottelukunta, EU:n vammaiskortti-ohjausryhmä sekä hyvinvointialueet.

Yhteistyö julkisen sektorin kanssa edisti vammaisten henkilöiden näkökulman huomiointia keskeisissä uudistuksissa ja lainsäädännössä sekä syrjinnän ja oikeuksien huomiointia eri hallinnonaloilla (muun muassa vammaislainsäädännön uudistus, esteettömyyslainsäädäntö ja -standardointi, kotikuntalaki, asiakasmaksulaki, pelastuslaki). Lisäksi toimia tehtiin kriisi- ja häiriötilanteisiin vastaamisessa, liikennejärjestelmän esteettömyyden kehittämisessä, sote-palvelujen kehittämisessä). Monessa yhteydessä Kynnys edusti ainoana tahona vammaisnäkökulmaa. Saimme sisältöjä eri julkaisuihin tai materiaaleihin (25), kuten: valtioneuvoston kanslian kansallisten dialogien yhteenveto, demokraattisten kohtaamisten käsikirja, sisäministeriön DELFOI-julkaisu ja konsernistrategia, kansalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan, oikeusministeriön esiselvitys rakenteellisesta syrjinnästä, video arkkitehtuurin ja muotoilun päivät, käsikirjoitus vammaisten henkilöiden kokemasta lähisuhdeväkivallasta - elokuva ja podcast väkivallasta, Proposal for the European Commission Guidance on Independent Living sekä monet tutkimusjulkaisut. Vaikutettiin poikkihallinnollisesti siihen, että syrjintää on vähemmän ja vammaiset henkilöt huomioidaan politiikka- ja hallinnollisissa toimissa.

Lausuntoja annettiin liittyen seuraaviin:

- Hallituksen esitys vammaispalvelulaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi: eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnan suullinen kuuleminen ja kirjallinen lausunto ja STM:lle suullinen ja kirjallinen lausunto
- Yhdenvertaisuusvaltuutetun eduskuntakertomus
- Sosiaali- ja terveysministeriölle U-kirjelmäluonnoksesta koskien vammaiskortin laajennusta
- Duodecimille Käypä hoito -suosituksesta koskien ensitiedon antamista
- Valtiovarainministeriölle koskien avoimen hallinnon V toimenpideluonnosta
- Liikenne- ja viestintäministeriölle koskien liikenteen esteettömyysvisiota
- Oikeusministeriölle koskien säädösvalmistelun kuulemiskäytäntöjä
- Oikeusministeriölle koskien Istanbulin sopimuksen toimeenpanoa

- Sosiaali- ja terveysministeriölle koskien aborttilain muutosta
- Sosiaali- ja terveysministeriölle koskien Valtioneuvoston asetusta sosiaali- ja terveysalan yhdistysten ja säätiöiden rahoituksesta
- Liikenne ja viestintäministeriölle koskien vammaisille ja liikuntarajoitteisille henkilöille avustusta antavien linja-autotermiinalien nimeämistä
- Liikenne ja viestintäministeriölle koskien valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman arviointiohjelman
- Valtiovarainministeriölle koskien kotikuntalakiuudistusta
- EU:n perusoikeuksien komitealle koskien vammaisen henkilön syrjintää henkilökohtaisen avun saannissa
- Rautateiden henkilöliikennepalvelun käyttäjien edustajien kuuleminen

Lausuntojen lisäksi tehtiin kannanottoja liittyen vammaislainsäädännön uudistukseen (4 kpl) ja Sosiaali- ja terveysministeriölle tekstipuhelinpalvelun turvaamiseksi.

Näiden lisäksi osallistuttiin myös Vammaisfoorumin tai muiden järjestöjen kanssa yhteislausuntojen tai kannanottojen kirjoittamiseen (20 kpl) koskien vammaispalvelulakia, pelastusala, liikennepalvelulakia, siviilivalmiusneuvottelukuntaa, vammaiskortin laajennusta, ensitiedon antamista, sairausvakuutuksesta korvattavan taksimatkan enimmäishintaa, rautatieasemien esteettömyyspalvelua ja tieliikenteen toimivaltaisia viranomaisia, avoimen hallinnon toimintaohjelman luonnosta, julkisyhteisön vahingonkorvausvastuuta koskevaa lainsäädännön uudistamista, asiakasmaksuasetusta, säädösvalmistelun kuulemisopasta, Istanbulin sopimuksen toimeenpanoa, Liikenne 12 -esteettömyysvisiota, avustusta antavien linja-autotermiinalien nimeämistä, aborttilakia, kotikuntalakiuudistusta, käteistä rahaa. Lisäksi olimme mukana yhteiskannanotossa koskien henkilökohtaisen budjetoinnin hallituksen esityksen muotoon kirjatun esityksen saamista lakilistalle. Edustimme Vammaisfoorumiä rautateiden henkilöliikennepalvelun käyttäjien edustajien kuulemisessa.

Lisäksi julkishallinnolle tai oppilaitokselle annettiin konsultaatiota (36 yhteydenottoa) vammaisten henkilöiden tilanteeseen liittyen. Aiheina olivat sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen arviointi, sisäinen turvallisuus ja kansallinen tilannekuva, hyte-palvelukonsepti, eettinen tekoäly, esteettömät matkaketjut, avainhenkilöhaastattelu viharikoksista ja uhrien tarpeista, Kynnyksen historia, vammaiset maahanmuuttajat Migrin palveluissa, esteettömät lentomatkat (Inclavi-hanke), matkaketjujen ja julkisen liikenteen esteettömyys, kuljetuspalvelut Länsi-Uudellamaalla, vammaisaktivismin muistitieto Työväenarkistossa, oikeusministeriön sidosryhmäkysely ja haastattelu, ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden asuntojen korjausavustukset ja esteettömyysavustukset, lapsistrategia, matkustajien oikeudet linja-autoliikenteessä (EU-komissio), julkisten tilojen esteettömyys, kaupunkitila, neuroerityinen kaupunkitila, pankkipalvelut, vammaisten henkilöiden kokema lähisuhdeväkivalta, vammaiset naiset ja osallisuus.

Tämän lisäksi Kynnyksen kanavissa jaettiin tietoa tutkimusjulkaisuista, tutkimushaastateltavien etsintäilmoituksia ja tehtiin gradu- tai opinnäyteyhteistyötä.

Vammaisnäkökulmaa saatiin esille muun verkostotyön ja konsultaation lisäksi 32 eri tilaisuudessa, esimerkiksi THL:n verkostoituvat vammaispalvelut, Vammaispalvelujen neuvottelupäivät, STM:n, THL:n, HYVIL:n ja Kuntaliiton sote- ja vammaislainsäädännön uudistuksen tilaisuudet, Järjestöt ja valtio kokonaisturvallisuus -tilaisuus (SM), Kuntaliiton demokratiapäivä, Säädösvalmistelun kuulemisoppaan uudistaminen (OM), Esteetöntä liikennejärjestelmää ja digitaalisten palveluiden parempaa saavutettavuutta -työpaja (LVM), Liikenne- ja viestintäfoorumi (LVM), Liikenne 12-suunnitelman päivitys

(LVM), Kansallinen vaikuttavuusseminaari, Lääkinnällisten kuntoutuksen apuvälineet -tilaisuus (STM), THL:n tilastotyöpaja, Työvoimapalvelujen alueellinen toimeenpano (TEM), VANEn toimintaohjelman kuuleminen, Suomen kestävän kehityksen toimikunnan tilaisuudet (vaalit, tila ja tulevaisuus), Vammaisten henkilöiden näkökulma Ilmasto-seminaari, Keskuskauppakamarin liiketapalautakunnan ympäristöväittämiä koskeva suositus ja Suomen kehityspoliittisen toimikunnan tilaisuus ihmisoikeusperustaisuudesta.

Lisäksi kutsuttuna puhujana Kynnys on ollut 17 tilaisuudessa (ks. Kohta 3.3).

3.2 Kolmas sektori ja Vammaisfoorumi

Järjestöyhteistyöverkostoja oli kaikkiaan 26. Vammaisjärjestöjen kanssa tehtiin paljon yhteistyötä erityisesti Vammaisfoorumin alla. Vammaisfoorumilla on vakiintunut asema vammaisjärjestöjen yhteistyöjärjestönä. Myös valtiolliset organisaatiot näkevät Vammaisfoorumin vammaisjärjestöjen kattojärjestönä, joten työn merkitys vammaisten henkilöiden oikeuksien ajamisessa on suuri. Yhteistyö mahdollisti monia tuloksia lisäten synergiaetuja ja työn jakamista järjestöjen kesken.

Kynnys oli mukana seuraavissa Vammaisfoorumin työryhmissä: hallitus, Vaikuttajaverkosto (vetovastuu), Sote-työryhmä/ Hyvinvointialueet -työryhmä (vetovastuu), Aluetyöntekijöiden verkosto (vetovastuu), Liikkumisen tuen työryhmä (vetovastuu), CRPD-raportointityöryhmä, Valas-työryhmä, Oikeus elämään -työryhmä ja Vammaisneuvostojen koulutus -työryhmä. Tämän lisäksi oli myös ad hoc -työryhmiä (mm. esteettömyys, kriisinhallinta ja varautuminen). Työ Vammaisfoorumin hallituksessa ja sen eri työryhmissä mahdollisti laajemman vammaiskentän vaikuttamistoimien suunnittelun ja myös muiden järjestöjen vaikuttamistoiminnan tukemisen.

Yhteistyön kautta voitiin vaikuttaa myös Kynnykselle tärkeisiin teemoihin, kuten lainsäädännön vammaisoikeusmyönteinen kehittäminen ja ajankohtaisiin asioihin vaikuttaminen (mm. vammaispalvelulain uudistus, itsenäistä elämää turvaavat palvelut kuten yhdenvertainen liikkuminen, hyvinvointialueiden vaikutusarvioinnit ja kehittäminen). Lisäksi tehtiin pitkäkestoisempaa työtä oikeuksien edistämiseksi (mm. poikkeusolot ja varautuminen, YK:n vammaissopimuksen rinnakkaisraportointi, muu hyvinvointialueita koskeva työ).

Tämän lisäksi Kynnys oli mukana vammaisjärjestöjen naisverkostossa, Nuorten rauhanpalkinto -raadissa, Seitin ohjausryhmässä sekä henkilökohtaisen avun pelin kehittämistyöryhmässä. Myös järjestöjen tilaisuuksissa käytiin puhumassa.

3.3 Koulutukset ja tilaisuudet

Koulutustoiminnan ja tilaisuuksiin osallistumisen tavoitteena on tiedon lisääminen vammaisten henkilöiden oikeuksista ja elämään liittyvistä asioista, vammaisten henkilöiden voimaannuttaminen ja itsenäisen elämän vahvistaminen. Kynnyksen koulutuksia (6) olivat mm. erilaiset oikeuspohjaiset koulutukset, vammaisspesifit 72 h-koulutukset ja vammaisneuvostojen koulutukset.

Puhtaasti omia tilaisuuksia oli kuusi: Kynnyskysymyksiä-tilaisuudet uuden vammaispalvelulain mukaisesta liikkumisen tuesta ja lasten oikeuksista Lapsen oikeuksien viikolla, valtiovarainministeriön konseptilla demokratian puolustusdialogeja kaksi, Kynnys 50 juhlaseminaari ja juhlahounaat.

Kynnys oli myös kutsuttuna puhujana 17 hyvin erilaisessa tilaisuudessa kuten Sitran Avoin demokratia -tilaisuudessa, Vammaispalvelulakia koskevat webinaarit ja koulutukset, Tiedekulman paneeli kestävästä kehityksestä, kirkon henkilökunnan koulutus vammaisten henkilöiden lähisuhdeväkivallasta, oppilaitosluennot, vammaisneuvostojen koulutukset, Vihapuhe-keskustelu Helsinki-kanavalle, Arkkitehtuurin ja muotoilun päivät, Teollisuusliiton Reilu työyhteisö -seminaari, Vammaisen henkilön itsemääräämisoikeus ja tuen muodot sairaalaympäristössä –koulutus, Helsingin YK-nuorten 60-vuotisjuhlat.

Ks. henkilökohtaisen avun koulutuksista kohdassa 6.1 Assistentti.info.

3.4 Edustukset ja yhteyshenkilöt

Vuoden aikana Kynnys ry edusti monipuolisesti yhteistyöverkostoissa niin julkisella sektorilla kuin kolmannen sektorin kautta. Tässä yhteydessä on lueteltu vain pidempiaikaiset edustukset, ei yksittäisiä tilaisuuksia tai harvemmin tapahtuvaa yhteistyötä.

Julkishallinto

- Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta VANEn jäsen (vammaisten henkilöiden oikeuksista tehdyn YK:n yleissopimuksen valtiollinen koordinaatiojärjestelmä) 1.9.2019 – 30.8.2023, 1.9.2023-31.8.2027 (Marko Jääskeläinen 9/23 asti, Mika Välimaa)
- Avoimen hallinnon V toimintaohjelman työryhmä (Annina Heini, 1.11.2023 – 30.9.2027)
- STM:n itsemääräämisoikeuslain seurantatyöryhmä (Mika Välimaa, VF, päättynyt 31.12.2023)
- Suomen kestävä kehityksen toimikunta (Terhi Toikkanen, Annina Heini, - 31.12.2027)
- Sisäministeriön konsernistrategian tukiverkosto (Annina Heini)
- Sisäministeriö ja sosiaali- ja terveysministeriö: turvallisuus/varautumisyhteistyö (Annina Heini)
- Yhdenvertaisuusasioiden neuvottelukunta (Mika Välimaa -5.11.2026)
- Hyvinvointialueiden kehittäminen (Annina Heini)
- Valtiovarainministeriön demokratiadialogit (Mika Välimaa, Annina Heini)
- Oikeusministeriön Osaavat-verkosto, Vertaisina vihaa vastaan -hanke (Sanni Purhonen)
- Eduskunnan VAMYT -verkosto (Annina Heini)
- THL Vammaispalvelujen käsikirjan lakiryhmä (Mika Välimaa)
- Liikenne- ja viestintäministeriön valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelman esteettömyystoimia täytäntöönpaneva työryhmä (Mika Välimaa, VF, 30.11.2023 asti)
- Kela, THL ja järjestöt–verkosto (Annina Heini)
- THL verkostoituvat vammaispalvelut -verkosto (Annina Heini, Mika Välimaa, Terhi Toikkanen)
- COSP – UM:n vammaispolitiikan koordinaatiotyöryhmä (Annina Heini)
- Kirkon saavutettavuuden ja vammaisuuden neuvottelukunta (Annina Heini)
- Liikenne- ja viestintäministeriön jaostot EU22 ja EU19 (Antti Tuononen)
- KELA Kanta-palvelujen asiakasraati (Terhi Toikkanen, Yodit Melaku)

Järjestöt

- Vammaisfoorumin hallitus (Annina Heini)
- Vammaisfoorumin vaikuttajaverkosto (Annina Heini, vetovastuu)
- Vammaisfoorumin hyvinvointialueet -työryhmä (vetovastuu)
- Vammaisfoorumin aluetyöntekijöiden verkosto (Annina Heini, vetovastuu)
- Vammaisfoorumin CRPD-työryhmä koskien YK-sopimuksen rinnakkaisraportointia (Annina Heini)
- Vammaisfoorumin liikkumisen tuen työryhmä (Mika Välimaa, vetovastuu)
- Vammaisfoorumin Valas-työryhmä (Mika Välimaa, Annina Heini, Terhi Toikkanen)
- Vammaisfoorumin vammaisneuvostojen koulutus -työryhmä (Mika Välimaa, Yodit Melaku)
- Vammaisfoorumin hoidonrajaukset ja oikeus elämään -työryhmä (Terhi Toikkanen)
- Sosiaalitoimittajat (Sanni Purhonen)
- Ylen monimuotoisuusverkosto (Sanni Purhonen)
- Selkokeskuksen neuvottelukunta (Sanni Purhonen, varalla Susanna Haapala)
- Vammaisjärjestöjen naisverkosto (Sanni Purhonen, varalla Yodit Melaku)
- Vammaiskumppanuuden viestintätyöryhmä (Sanni Purhonen)
- European Network on Independent Living – ENIL (Sanni Purhonen)
- Vammaiskumppanuuden hallitus (Antti Tuononen, varalla Yodit Melaku)
- Nuorten rauhanpalkintoraati (Sanni Purhonen)
- Henkilökohtaisen avun pelin kehittäminen yhteistyössä Kehitysvammaisten palvelusäätiön ja Honkalampisäätiön kanssa (Mika Välimaa, Väinö Heinonen)
- Disability day of Art and Action -tapahtuma (Taru Perälä)

Hankkeet ja muu verkostoyhteistyö (julkinen ja kolmas sektori)

- Vammaiskortin ohjausryhmä (Annina Heini, VF)
- Disability day of Art and Action -ohjausryhmä (Taru Perälä)
- Vimma-palkintoraati (Sanni Purhonen)
- Ihmisoikeusviestijöiden verkosto (Sanni Purhonen)
- Suomen elokuvasäätiön saavutettavuusfoorumi (Taru Perälä, varalla Sanni Purhonen)

Paikallinen yhteistyö: Turku ja lähialueet (luottamushenkilöiden osalta nimiä ei mainita tietosuojasyistä)

- Turun vammaisneuvosto
- Raision vammaisneuvosto
- Maskun vammaisneuvosto (Mika Välimaa pj, Kynnys ry)
- Naantalin vammaisneuvosto
- Turun Diakoniakeskuksen vammaistyöryhmä
- Turun kaupungin esteettömyysraati
- Varsinais-Suomen yhteistyöryhmän järjestöjaosto
- Turun Diakoniakeskuksen vammaistyöryhmä

Paikallinen yhteistyö: Tampere

- Tampereen kaupungin vammaisneuvosto
- Tampereen vammais- ja terveydenhuollon neuvottelukunta

Paikallinen yhteistyö: Helsingin kaupunki

- Helsingin kaupungin vammaisneuvosto (Susanna Haapala, Kynnys ry)

Paikallinen yhteistyö: Vantaa

- Vantaan ja Vantaa-Keravaan vammaisneuvostot (Yodit Melaku, Kynnys ry)

4 VIESTINTÄ

Kynnyksen tiedotus vammaiskysymyksistä oli aktiivista ja erittäin monikanavaista (mm. some, lehdistö, tiedotteet, viestintämateriaalit, kampanjat, yhteistyöverkostot) sekä toiminnan läpileikkaavaa (eri toimintasektorit ja kohderyhmät). Monipuolisen viestinnän kautta vaikutettiin asenteisiin, tietoisuuteen vammaisuudesta ja oikeuksista. Kynnyksellä oli 38 mediajulkaisua tai -mainintaa, joissa Kynnyksen asiantuntijat ottivat kantaa tai edistivät vammaisten henkilöiden oikeuksien huomiointia yhteiskunnassa. Saimme teemoja esille myös valtamedioissa (mm. Yle, Helsingin Sanomat, Hufvudstadsbladet, Iltalehti, Turun Sanomat, Karjalainen, Radio Helsinki) ja erityisalojen julkaisuissa (mm. Journalisti, Sininauhaliitto, Tukilinja, Abilis, MFA, Airut). Näin pystyttiin kattamaan vammaisuutta elämän eri osa-alueilla. Tätä tuki viestinnän verkostoyhteistyö, tiivis esilläolo ja verkostoituminen somessa.

Kynnys ry julkaisi Kynnys-lehteä neljä kertaa vuoden aikana. Lehden päätoimittajana toimi yhdistyksen puheenjohtaja Marjut Ounila ja toimitussihteerinä Sanni Purhonen. Lisäksi lehti ilmestyi pääosin näkövammaisille CD:llä ja elektronisena versiona. Elektroninen versio toteutettiin yhteistyössä Näkövammaisten liiton tiedonhallintapalvelun kanssa. Lehti on luettavissa myös sähköisessä issuu-palvelussa. Ulkoinen uutiskirje ilmestyi neljä kertaa vuoden aikana ja muita tiedotteita lähetettiin tarpeen mukaan, yhteensä 34.

Tiedottaja jatkoi työtä eri yhteistyökumppaneiden kanssa, kuten ihmisoikeusviestijöiden verkostossa, sosiaalitoimittajien verkostossa, vammaisjärjestöjen naisverkostossa, Selkokeskuksen neuvottelukunnassa ja Vammaiskumppanuuden viestintätyöryhmässä sekä oli kutsuttuna puhujana eri tilaisuuksissa ja osallistui eri tilaisuuksiin. Tiedotus oli aktiivista myös koskien vammaisten päivän juhlaa ja muita kulttuuritapahtumia. Kehitysyhteistyön kummitoimintaa ja Kapua-hanketta nostettiin esiin yhteistyössä kehityskoordinaattoreiden kanssa.

Lisäksi Kynnyksellä on aktiivinen Facebook-sivu, joka tavoittaa yhdellä julkaisullaan parhaimmillaan useita tuhansia henkilöitä ja välillisesti huomattavasti enemmän, sillä Kynnyksen seuraajat ovat

myös itse hyvin verkostoituneita. Tätä kautta voidaan arvioida Kynnyksen saaneen julkaisuilla huomattavan laajan näkyvyyden. Yhteensä facebook-julkaisuja oli 546. Kynnyksellä on myös aktiivinen Twitter-tili, jossa oli kaikkiaan 428 julkaisua. Instagram-tiliillä oli kaikkiaan 165 julkaisua.

Lisäksi viestinnässä osallistuttiin myös muiden toimijoiden kanssa 23 yhteiseen viestintäkampanjaan (esim. Älä riko urheilua, Emme Käännä Selkää, Lapsen oikeuksien päivä, Tyttöjen päivä, Hallitusohjelman on huomioitava Ihmisoikeudet, Arkmuoto –päivät, Leave No One behind ja Kestävä kehitys, Toimi Koska Voit, Me Emme Vaikene). Kaikkiaan sosiaalisen median ja muiden mediajulkaisujen kautta tavoitettiin suoraan kymmeniä tuhansia ihmisiä ja välillisesti voidaan arvioida tavoitetun noin miljoona kansalaista.

5 ITSENÄINEN ELÄMÄ

Itsenäisen elämän ideologia on Kynnyksen toiminnan yksi tärkeä perusta ja lähtökohta. Itsenäistä elämää edistetään Kynnyksessä vaikuttamalla palveluiden parempaan toteutumiseen, osallisuuden lisääntymiseen, esteettömyyden ja saavutettavuuden huomioimiseen ympäristössä sekä toimintatavoissa. Näihin liittyen toimia on jo kuvattu myös edellisissä luvuissa.

5.1 Esteettömyys ja saavutettavuus

Kynnyksen yleistavoitteena on vammaisten ihmisten aseman parantaminen. Tähän tavoitteeseen liittyy vahvasti sekä fyysisen ympäristön esteettömyyden että saavutettavuuden edistäminen. Kynnyksen kaikessa toiminnassa on mukana esteettömyys- ja saavutettavuuselementti. Kynnys pitää näitä tavoitteita esillä kaikessa vaikuttamistoiminnassaan, koulutuksessa, tiedotuksessa ja toimiessaan yhteistyökumppaneiden kanssa.

5.2 Aluetyö

Aluetoiminta käsitti vaikuttamisen ja alueen kehittämistyön sidosryhmäyhteistyön kautta (julkinen ja kolmas sektori), toimikuntatyön, tiedonvälityksen, esteettömyydyksen tilaisuudet ja tapahtumat ja osittain taidetoiminnan Turun osalta. Aluetyössä saatiin tapahtumien, vertaistuen ja vammaisneuvostoedustusten lisäksi vietyä sidosryhmille tietoa muun muassa oikeuksien, soten, vammaispalveluiden ja esteettömyyden osalta. Vahvimmin aluetoimintaa oli Turussa.

5.2.1 Turku

Turun toimikunnan toiminta on osa Kynnys ry:n aluetyötä Varsinais-Suomessa. Toiminnassa korostetaan vammaisten henkilöiden osallisuutta yhteiskunnassa. Keskeistä on asiantuntemus ja vertaiskokemus.

Turun toimintaa tuki yhteisökoordinaattori Katja Pulli. Taideryhmän vetäjänä ja galleristina toimi Anne Koskinen ja tanssinohjaajana Antti Virta. Toimintaryhmä kokoontui vuoden aikana neljä kertaa ja siihen osallistui yhdeksän jäsentä. Toimikunnan jäsenet toimivat monissa alueen luottamustehtävissä sekä julkisella sektorilla että seurakunnassa (esim. Varsinais-Suomen yhteistyöryhmän järjestöjaosto, kaupungin esteettömyysraati ja kuljetuspalveluiden työryhmä, seurakuntayhtymän vammaisneuvosto).

Yhteisökoordinaattori ja toimikunnan jäsenet ovat osallistuneet myös tilaisuuksiin sekä julkisella sektorilla että järjestökentällä (myös mm. V-S:n Soten työryhmiin ja tiedotustilaisuuksiin sekä Vapi ry:n tilaisuudet). Myös Kynnyksen juristi Mika Välimaa piti koulutusta Varsinais-Suomen Vapi ry:lle ja alueellisille vammaisneuvostoille.

Toimikunta seurasi erityisesti Varhan toiminnan aloitusta vammaisten henkilöiden kannalta. Myös Varhan puheenjohtaja Sanna Varhaoja kävi puhumassa ja keskustelemassa tilanteesta toimintaryhmän järjestämässä tilaisuudessa. Toimikunta käsitteli myös esteettömyystilannetta sekä muita ajankohtaisia vammaisiin liittyviä asioita.

Vammaisten päivän juhlaa vietettiin 4.12 Lounais-Suomen avustajakeskuksella. Turun Kynnys-palkinto luovutettiin Lounais-Suomen avustajakeskuksen toiminnanjohtaja Sirke Salmelalle.

Facebook-sivut jouduttiin perustamaan uudestaan. Vanhat seuraajat (773) eivät vielä löytäneet uusia sivuja, sillä uusilla sivuilla oli seuraajia vasta 19. Julkaisuja oli 107.

Turun kulttuuritoiminnasta erikseen luvussa 7. Kulttuuritapahtumista on tiedotettu myös Turun Sanomissa ja muissa alueen sanomalehdissä.

5.2.3 Aluetoiminta muualla

Aluetoiminta muualla kuin Turussa oli vähäistä ja käynnistymisvaiheessa. Vuonna 2023 käynnistettiin vapaaehtoistoimintaa Helsingissä, Joensuussa, Oulussa ja Hämeenlinnassa, mutta aluetoiminnan tavoitteisiin ei päästy. Sitoutuneita toimintaryhmäläisiä oli vaikea löytää ja resurssien vähäisyys tuotti haasteita.

Aluetoiminta ja vertaistuki sai kuitenkin vahvistusta sosiaalisesta mediasta. Sosiaalisen median kautta saatiin välitettyä vammaisten henkilöiden oikeuksiin liittyvää sisältöä ja sivut tarjosivat myös monelle vertaistuellisen alustan. Vuonna 2023 facebook-seuraajia oli Kynnys ry Tampere -sivulla yhteensä 169, Kynnys ry Jyväskylä -sivulla 142 ja Kynnys ry Kuopio -sivulla 198 sekä Kynnys ry Oulussa 245. Niiden kautta välitettiin yhteensä 51 julkaisua.

Vapaaehtoisia toimi Kynnyksen edustajina kuitenkin eri vammaisneuvostoissa Varsinais-Suomessa, Pirkanmaalla, Vantaa-Keravalla ja Helsingissä.

6 ASSISTENTTI.INFO

Assistentti.info on eri toimijoista koottu henkilökohtaisen avun valtakunnallinen verkosto, jonka tehtävänä on kehittää henkilökohtaista apua. Verkosto on avoin ja siihen voi tulla mukaan organisaatiot, jotka haluavat toiminnassaan edistää henkilökohtaisen avun palvelun hengen mukaista itsenäisen elämän ideologiaa. Assistentti.info -verkoston jäsenenä on organisaatioita (kunnat, hyvinvointialueiden avustajakeskukset, järjestöt, yritykset, valtiolliset toimijat), jotka toimivat henkilökohtaisen avun kentällä. Jäsenorganisaatioita vuonna 2023 oli 110.

Assistentti.infolla on jaostoja, joista aktiivisimpia vuonna 2023 oli henkilökohtaisen avun keskustusten jaosto ja henkilökohtainen apu hyvinvointialueilla –jaosto sekä palveluntuottajien jaosto.

Assistentti.infon toiminta oli tiedottamista, koulutusta ja neuvontaa sekä asiantuntija- ja osaamisverkoston koordinoitua. Rooli koko kentän tiedontuotannossa oli vahva ja toimimme myös henkilökohtaisen avun vaikuttajina erilaisissa verkostoissa. Assistentti.infon toiminnan keskiössä ovat vammaiset henkilökohtaisen avun käyttäjät ja tarvitsijat. Erityisesti ohjaus ja neuvonta sekä osa koulutuksista on tarkoitettu suoraan henkilökohtaisen avun käyttäjille

Vuonna 2023 Assistentti.infon neuvonnassa oli 1379 neuvontatapausta ja 134 asiakaskäyntiä joko läsnä –tai etäyhteydellä. Assistentti.infon henkilökunnalla oli 32 koulutustilaisuutta (esim. henkilökohtainen apu sairaalaympäristössä, hyvät käytännöt, avustajan kanssa toimiminen), joissa oli osallistujia kaikkiaan 817. Henkilökohtaisen avun päivät pidettiin syksyllä webinaarisarjana ja yhtenä läsnäolopäivänä THL:ssä. Osallistujia oli yhteensä 390. Assistentti.info aloitti STEA:n määräämän koordinaatioryhmänsä (Ese-keskus, Heta-liitto, Tukena-säätiö) kanssa vuonna 2023 henkilökohtainen apu työelämässä -webinaarit. Jatkoimme myös muutoin koordinoitua ja konkreettista työnjakoa. Yhteistyö tiivistyi myös henkilökohtaisen avun päivien seurauksena.

Neuvontaa antoi pääasiassa kaksi juristia, sosiaalityöntekijä ja sosiaali-ohjaaja puhelimitse maanantaisin klo 9 –12 ja 13– 16, keskiviikkoisin klo 13–16 ja torstaisin klo 9–12 ja 13-16. Muina aikoina neuvoja annettiin sähköpostitse, henkilökohtaisesti, koulutuksissa ja teams-tapaamisissa. Pidempiaikaisen ja monitahoisen avun antaminen suurelle osalle neuvottavia jatkui.

Myös verkoston kasvattaminen ja työn kehittäminen oli tärkeää, sillä hyvinvointialueiden myötä myös henkilökohtaisen avun käytäntöjä muokataan ja kehitetään. Assistentti.info on seurannut tilannetta ja ollut kehittämisessä mukana. Assistentti.info on myös aktivoinut jäsenorganisaatioitaan toimimaan yhdessä ja tekemään henkilökohtaista apua näkyväksi.

7 KULTTUURITOIMINTA

Yleistavoitteena kulttuuritoiminnassa oli edistää kulttuurin saavutettavuutta ja vammaisten taiteentekijöiden näkyväksi tekemistä ja voimaantumista. Osa-aikaisena kulttuurisihteerinä toimi Taru Perälä. Helsingissä Hilka Korhonen jatkoi taidepajan ohjausta ja Turussa taideryhmää sekä galleriatoimintaa ohjasi Anne Koskinen.

Kulttuuritoiminnan kautta annettiin konsultaatiota kulttuuritoimijoille esteettömän ja saavutettavan taiteen puolesta. Järjestettiin muiden toimijoiden kanssa yhteistyössä Dida – Disability Day of Art and Action. Didan kautta tavoitettiin paljon alan toimijoita ja instituutioita. Vammaisten päivän juhlan yhteydessä tehtiin yhteistyötä mm. Turun ja Helsingin kaupunkien, Ateneumin, Kansallisteatterin, Helsingin musiikkitalon sekä Kansallisooppera ja -baletin kanssa. Jatkettiin Kansallisoopperan ja -baletin esteettömien asiakaspolkujen parantamista ja esteettömyyden kehittämistä. Olimme myös parantamassa Ateneumin esteettömyyttä esteettömyyskartoituksen myötä. Järjestettiin Integroidun tanssin ja teatterin päivät Turussa ja osallistuttiin viestinnällisesti Cross Over-festivaalien järjestämiseen. Olimme myös puhujana OAF-festivaaleilla Kansallismuseossa. Lisäksi annettiin haastatteluja ja oltiin puhumassa saavutettavasta taiteesta (mm. haastattelu Outsider art -festival ja Crip ciné -avajaistapahtuma) ja osallistuttiin alan

tapahtumiin (esim. Ateneumin avajaiset ja Lukemisen tuki -seminaari). Kynnyksellä on edustus Elokuvasäätiön saavutettavuusfoorumissa. Lisäksi jaettiin yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa Vimma-palkinto Salla Fagerströmille ja kunnia-vimma Ylen Kirjolla- ja Espoo Cinén Crip Ciné -sarjoille.

Kulttuuritoiminnan keskeinen toimintamuoto oli vertaistaitteen ryhmät Turussa ja Helsingissä. Taideryhmillä on perinteistä galleriatoimintaa, jonka puitteissa järjestettiin yhdeksän näyttelyä. Turun taideryhmä kokoontui 45 kertaa ja Helsingin taideryhmä 24 kertaa. Taiteilijoiden instagramissa oli seuraajia jo 177. Lisäksi Turussa toimi myös Antti Virran vetämänä saavutettavan tanssin ryhmä TaiKa-Tanssi, joka kokoontui 36 kertaa ja esiintyi kaksi kertaa. Taiteeseen liittyviä julkaisuja jaettiin myös Kynnyksen muissa somekanavissa. Myös Kynnys-lehden jokaisessa numerossa oli juttuja kulttuurista ja esimerkiksi kirja-arvioita vammaisuutta käsittelevistä julkaisuista.

8 KANSAINVÄLINEN TYÖ

8.1 Kehitysyhteistyö ja Vammaiskumppanuusohjelma

Kynnyksen kehitysyhteistyön tavoitteena on kehittyvien maiden vammaisten henkilöiden aseman parantaminen sekä vammaisten ihmisoikeuksien toteutuminen. Sekä Kynnys että sen kumppanit kehittyvissä maissa ovat vammaisten henkilöiden omia järjestöjä, joissa eri tavoin vammaiset henkilöt ovat itse toimijoita ja asiantuntijoita työssään.

Osa kehitysyhteistyöhankkeista keskittyi vahvasti vammaisten naisten oikeuksien parantamiseen ja osa hankkeista enemmän vammaispoliittiseen vaikuttamistyöhön. Tavoitteena oli, että kaikki kohdemaan järjestöt veisivät työssään eteenpäin YK:n vammaissopimuksen (Convention on the Rights of Persons with Disabilities) artikloja, jotta vammaisten henkilöiden perus- ja ihmisoikeudet toteutuisivat kaikilla elämänalueilla.

Kehitysyhteistyötiimiin kuuluivat vuoden aikana toiminnanjohtaja Antti Tuononen (työaika 20%) sekä kehitysyhteistyön asiantuntijoina ja hankkeista vastaavina toimivat Veera Pensala (50%), Eija Rautakorpi (40%) ja Sanna Paasonen (20%). Sanna Paasonen vastasi Keski-Aasian hankkeesta. Eija Rautakorpi vastasi Bosnia-Herzegovinan hankkeesta, viestintähankkeesta sekä osuudesta SYL:n Etiopian hankkeessa. Veera Pensala vastasi Etiopian ja Sambian hankkeista, sekä osuudesta Väestöliiton Aasian hankkeessa. Kehitysyhteistyön viestinnässä tukivat Kynnyksen tiedottaja Sanni Purhonen (työaika 20%) sekä graafikko Väinö Heinonen. Kynnys-lehteen tuotettiin neljä kehitysyhteistyöhankkeista kertovaa artikkelia. Tiedotuksessa jatkettiin aktiivista kehitysyhteistyötä esittelevää viestintää Facebookissa, Instagramissa ja Twitterissä. Keski-Aasian hankkeen ulkopuolinen evaluaatio toteutettiin Vammaiskumppanuuden rahoituksella.

Vammaiskumppanuuden kautta seurantamatkoja tehtiin Bosnia-Herzegovinaan, Nepaliin ja Keski-Aasiaan. Seurantamatkat Kazakstaniin ja Kirgisiaan toteutuivat syyskuussa. SYL:n hankkeen kanssa tehtiin myös monitorointimatka Etiopiaan. Keväällä 2023 tehtiin kaikkien Kynnyksen kumppanimaiden edustajien kanssa yhteinen opintomatka Sambiaan. Mukana olivat Kynnyksen tukemien järjestöjen työntekijöitä Bosnia-Herzegovinasta, Etiopiasta ja Keski-Aasiasta. Matkaa isännöi Kynnyksen Sambian kumppani. Matkalla osallistui myös Vammaiskumppanuuden toiminnanjohtaja sekä ulkoministeriön työntekijä.

Kehitysyhteistyön varainhankintaa jatkettiin kummitoiminnalla, Kapua-ohjelmalla sekä asiantuntijapalveluja myymällä. Kapua-ohjelman kohdemaana oli Malawi.

8.2 Muu kansainvälinen yhteistyö

Kehitysyhteistyön lisäksi kansainvälistä yhteistyötä Kynnyksessä tehtiin myös jonkin verran. ENIL-verkoston (European Network of Independent Living) kanssa oli tiedonvaihtoa ja konsultaation antamista erityisesti koskien laitotasumisen purkua ja itsenäisen elämisen edistämistä sekä asumisyksiköitä. Yhteistyö vahvistui ENILin nuorisovaihto-ohjelman myötä. ENILin työryhmässä (Task Force on Independent Living) vietiin EU-komissiolle eteenpäin suositusta itsenäisen elämän ja inklusion edistämiseksi. Vastattiin mm. YK:n erityisraportoijan ja ENILin tietopyyntöihin (mm. Inputs to the report of the Special Rapporteur on the rights of persons with disabilities) ja osallistuttiin etänä tapahtumiin (mm. COSP, IILin DRD network, disability right defenders) sekä voimaannutettiin Puolan, San Marinon ja Etelä-Korean vammaisia vertaistuen ja luentojen avulla.

9 TALOUS

Toiminnan merkittävin rahoittaja oli Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEA. Yhdistys sai vuodeksi 2023 sosiaali- ja terveysministeriön myöntämiä avustuksia yhteensä 644 431 euroa ja ulkoministeriön Vammaiskumppanuuden kehitysyhteistyöohjelmalle myöntämiä avustuksia yhteensä 353 850 euroa.

Lisäksi yhdistys sai avustuksia Helsingin kaupungilta 2 500 euroa, Turun kaupungilta 7 000 euroa sekä opetus- ja kulttuuriministeriöltä 15 000 euroa sekä muita projektiavustuksia 14 484 euroa.

Tilikauden 1.1. – 31.12.2023 aikana yhdistyksen kokonaiskulut olivat 1 257 478 euroa. Suurin yksittäinen kuluerä oli henkilöstökulut 742 816 euroa (noin 59 % kokonaiskuluista).

Taloudenhoidosta vastasi Aallon Helsinki Oy, vastuuhenkilönä strateginen kirjanpitäjä Raija Louhelo. Tilintarkastajana toimi Eeva Koivula BDO Oy:stä.